

I.
SPLOŠNI DEL
OBRAZLOŽITEV

OBRAZLOŽITEV SPLOŠNEGA DELA PRORAČUNA

Splošni del proračuna sestavljajo:

- bilanca prihodkov in odhodkov
- račun finančnih terjatev in naložb,
- račun financiranja.

V bilanci prihodkov in odhodkov so na strani prihodkov izkazani:

- davčni prihodki,
- nedavčni prihodki,
- kapitalski prihodki,
- transferni prihodki

na strani odhodkov pa so izkazani:

- tekoči odhodki,
- tekoči transferi,
- investicijski odhodki in
- investicijski transferi.

V računu finančnih terjatev in naložb se izkazujejo vsa prejeta sredstva od vrnjenih posojil od prodaje kapitalskih vlog in vsa porabljena sredstva danih posojil ter porabljena sredstva za nakup kapitalskih naložb.

V računu financiranja se izkazujejo odplačila dolgov in zadolževanje, ki je povezano s financiranjem presežkov odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter s financiranjem odplačil dolgov v računu financiranja. V računu financiranje se prav tako izkazujejo načrtovane spremembe denarnih sredstev na računih proračuna v proračunskem letu.

Čeprav struktura proračuna, določenega v 10.členu ZJF, ne opredeljuje vključitve stanja sredstev na računih iz preteklih let v proračun, pa je ta sredstva pri sestavi proračuna potrebno upoštevati, ker dejansko pomenijo prenesena sredstva, ki so ostala neporabljena na koncu tekočega leta in se uporabijo za financiranje izdatkov proračuna prihodnjega leta. Uravnoteženost proračuna se preveri tako, da se primerja stanje sredstev na računih iz preteklih let in povečanje (zmanjšanje) sredstev na računih proračuna tekočega leta.

Na podlagi sedmega odstavka 2. člena ZJF mora biti proračun uravnotežen med prejemki in izdatki. To pomeni, da morajo biti v vseh treh bilancah proračuna celotni prejemki proračuna usklajeni s celotnimi izdatki proračuna. Tako je dovoljen primanjkljaj v bilanci prihodkov in odhodkov, ki pa se mora pokriti s prihodki iz računa finančnih terjatev in naložb oz. računa financiranja ter z upoštevanjem stanja sredstev ob koncu preteklega leta.

A. BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

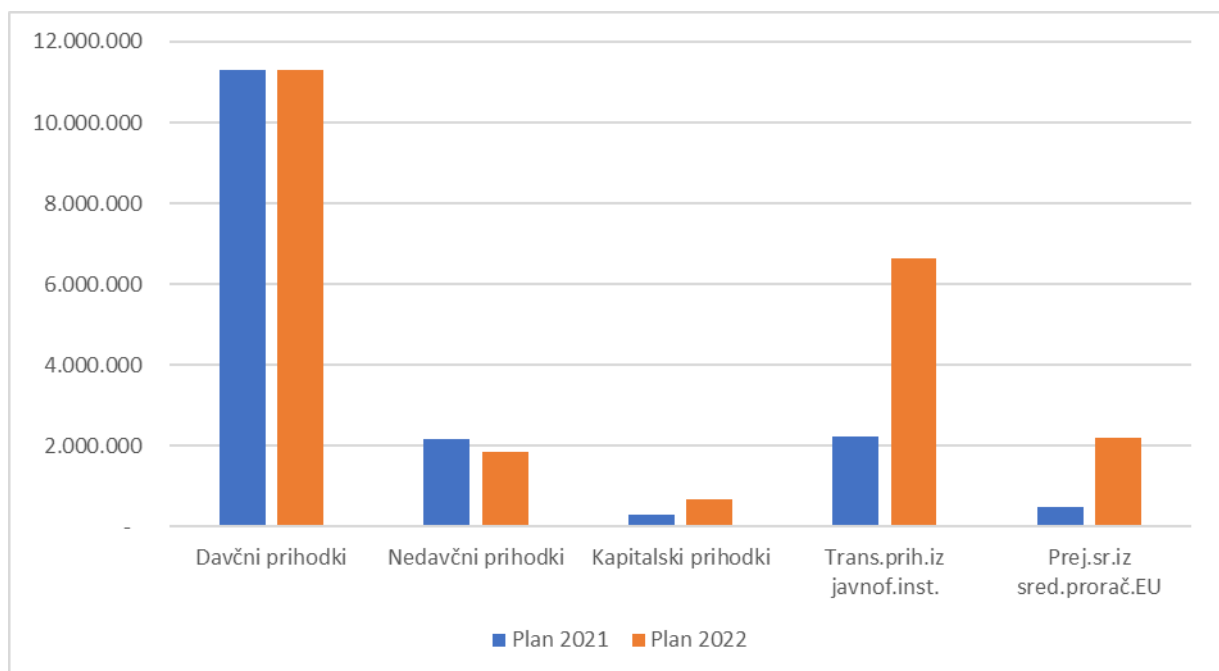
PRIHODKI

V predlogu proračuna za leto 2022 so prihodki ocenjeni na podlagi Zakona o financiranju občin, ki opredeljuje vire financiranja ter prejetih podatkov s strani Ministrstva za finance, ocenjeno realizacijo prihodkov za leto 2022 in oceno sofinanciranja posameznih projektov oz. investicij s strani države. Predlog je pripravljen na podlagi ocene, za katere projekte bi lahko pridobili sredstva sofinanciranja s strani državnega proračuna in proračuna EU, poleg

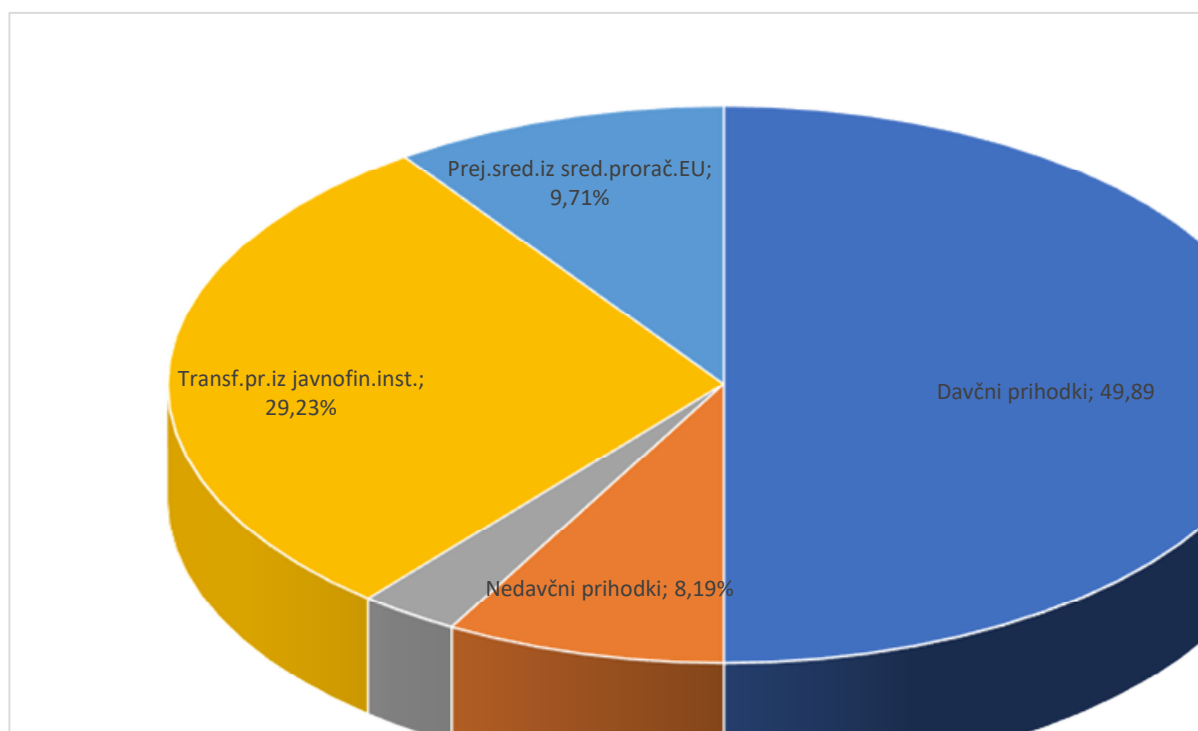
projektov, za katere so sredstva že odobrena. Pomembno je poudariti, da bo v letih 2022 in 2023 prednostno potrebno izvesti in poravnati obveznosti za projekt izgradnje nove stavbe vrtca Črnomelj, gradnje nadomestne šole Loka, gradnje kanalizacije Črnomelj, sanacije stavbe bivšega Dijaškega doma, obnove črnomaljskega gradu, obnove in dograditve OŠ Dragatuš in druge, ki se že izvajajo ali potekajo aktivnosti za začetek. Izvajanje navedenih projektov za občinski proračun (kljub sofinanciranju) predstavlja velike izdatke, zato bomo iskali tudi druge ustrezne vire financiranja preko morebitnih primernih razpisov.

Ocenjujemo, da bodo skupni prihodki proračuna za leto 2022 znašali 22.679.752 EUR. V strukturi bilance je planiran delež davčnih prihodkov v višini 49,89%, delež nedavčnih prihodkov 8,19%, delež kapitalskih prihodkov 2,98% in delež transfernih prihodkov v višini 38,94%.

Graf 1: Prihodki po posameznih kategorijah

Graf 2: Delež prihodkov v %

DAVČNI PRIHODKI – 11.314.687 EUR

Skupina davčnih prihodkov je po klasifikaciji uvrščena med tekoče prihodke, ki zajema vsa obvezna, nepovratna sredstva v dobro proračuna. V to skupino so vključene naslednje vrste davkov: davki na dohodek in dobiček (dohodnina), davki na premoženje, domači davki na blago in storitve ter drugi davki. Največji delež prihodkov predstavlja dohodnina. V skupnih prihodkih predstavlja ta kategorija prihodkov 44,02%-ni delež. Med davke na premoženje se uvrščajo davki na nepremičnine, davek od premoženja na promet plovnih objektov, davki na dediščine in darila in davki na promet nepremičnin in finančno premoženje. Med davki na premoženje je v okviru davka na nepremičnine uvrščeno nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč, davki na dediščine in darila in davki na promet nepremičnega in finančnega premoženja. Tretja skupina prihodkov, ki spadajo v kategorijo davčnih prihodkov so domači davki na blago in storitve v okviru skupine kontov 704. Skupna vrednost teh prihodkov je ocenjena na 330.132 EUR. Obsegajo davek na dobiček od iger na srečo, pristojbino za vzdrževanje gozdnih cest, komunalne takse, turistično takso in okoljsko dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda, ki je namenski prihodek in bo porabljena za investicije s področja odvajanja odpadnih voda. Na kategorijo davčnih prihodkov nimamo vpliva, saj se le-ti prilivajo v proračun preko računov JFP in so odvisni od vplačil posameznih davkov.

NEDAČNI PRIHODKI – 1.856.416 EUR

V strukturi prihodkov predstavlja ta kategorija 8,19% vseh prihodkov, ki so razdeljeni v pet skupin.

V prvo skupino – udeležba na dobičku in dohodki od premoženja, so uvrščeni prihodki od udeležbe na dobičku in dividende, prihodki od prejetih obresti (obresti od depozitov in sredstev na vpogled), prihodki od najemnin za poslovne prostore in stanovanja ter drugih najemnin in zakupnin, kakor tudi prihodki iz naslova podeljenih koncesij in kot že prej omenjena najemnina za gospodarsko infrastrukturo, ki predstavlja največji delež prihodkov v tej kategoriji. V to kategorijo prihodkov so vključeni še prihodki od upravnih taks, prihodki od

denarnih kazni zaradi kršitve predpisov občine (na osnovi dela Medobčinske inšpekcije in redarstva) in nadomestila za degradacijo in uzurpacijo prostora. V predlogu so planirani tudi drugi prihodki, kamor je vključena prodaja lesa na rastilu in prihodki od prodaje knjig. Kategorija drugih nedavčnih prihodkov je predvidena v skupni višini 578.125 EUR. Po klasifikaciji so tu uvrščena doplačila za stroške oskrbe v socialno varstvenih zavodih, prihodki od komunalnih prispevkov, prispevki krajanov za investicije, prihodki poslovnega sektorja za urejanje neprometne signalizacije, prihodki italijanske občine Lampedusa za sofinanciranje projekta Snapshots from the borders in projekta Clarinet (projekt ozaveščanja prebivalcev o ekonomskih migrantih in njihovem vključevanju v družbo) in drugi nedavčni prihodki. V okvir teh prihodkov se uvrščajo tudi lastna sredstva krajevnih skupnosti, ki so predvidena v višini 56.192 EUR in vračilo sredstev s strani Gasilske zveze Črnomelj in PGD Rožič Vrh. Občina je v letih 2019, 2020 in 2021 zagotavljala sredstva »zaganja« Gasilski zvezi Črnomelj za projekt Hitro. Del sredstev je GZ že vrnila v proračun v letu 2021, založena sredstva v letu 2021 pa bodo predvidoma vrnjena v letu 2022, po prejemu s strani vodilnega partnerja projekta Grada Duga Resa. V predlogu proračuna je predvideno tudi »zaganje« sredstev PGD Rožič Vrh za projekt CLLD »Oživimo vaško središče in povežimo generacije v Rožič Vrhu«, katera bo PGD Rožič Vrh po prejemu s strani vodilnega partnerja LAS Dolenjska in Bela krajina, vrnil v občinski proračun.

KAPITALSKI PRIHODKI – 675.100 EUR

V strukturi vseh prihodkov, ta kategorija predstavlja 2,98%. Planirani so prihodki od prodaje premoženja, to je iz naslova prodaje stavb, stavbnih in kmetijskih zemljišč ter prodaje premoženjskih pravic in drugih neopredmetenih dolgoročnih sredstev. Podrobnejši program je prikazan v Letnem načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem občine Črnomelj za leto 2022, ki je v prilogi in se sprejme s posebnim sklepom.

TRANSFERNI PRIHODKI – 8.833.549 EUR

Skupno predstavljajo ti prihodki 38,94% vseh prihodkov. V tej kategoriji prihodkov se izkazujejo vsa sredstva, prejeta iz drugih javnofinančnih institucij, to je iz državnega proračuna, proračunov lokalnih skupnosti, skladov socialnega zavarovanja ali iz drugih javnih izvenproračunskih skladov. Transforni prihodki so namenjeni za investicijsko vzdrževanje oz. investicije in predstavljajo namenska sredstva, ki jih občina pridobi preko javnih razpisov ali drugih postopkov za pridobitev namenskih sredstev. Višina sredstev je ocenjena na podlagi informacij, s katerimi razpolagamo in so povezani s prijavi projektov na predvidene razpise. Posledično s predvideno pridobitvijo sredstev na razpisih, so predlagani tudi odhodki oz. izdatki za posamezne projekte, ki so razvidni v posebnem delu proračuna. Kot je zapisano že v uvodu bo potrebno izvesti in poravnati obveznosti za projekt izgradnje nove stavbe vrtca Črnomelj, gradnje nadomestne šole Loka, gradnje kanalizacije Črnomelj, sanacije stavbe bivšega Dijaškega doma, obnove črnomaljskega gradu, obnove in dograditve OŠ Dragatuš in druge, ki se že izvajajo ali potekajo aktivnosti za začetek. Za ostale predvidene projekte planiramo pridobiti sredstva sofinanciranja s strani države na ustreznih razpisih, kar nam omogoči izvajanje le-teh, saj iz občinskega proračuna ne moremo zagotavljati vseh sredstev za izvedbo projektov.

V kolikor ne bo ustreznih razpisov, na katere bi lahko planirane projekte prijavi in s tem pridobili del sredstev s strani državnega proračuna ali proračuna EU, v letu 2022 ne bomo pričeli z izvajanjem. V kategoriji 740 – Transforni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij so po klasifikaciji sredstva razdeljena v prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo, kar predstavlja prejeta sredstva finančne izravnave v višini 45.422 EUR, prejeta sredstva za investicije v višini 4.166.382 EUR, ki so iz tabele razvidna po posameznih projektih (ureditev športnih parkov v občini, obnova črnomaljskega gradu, regionalna kolesarska povezava Črnomelj – Kanižarica, nadomestna gradnja OŠ Loka, obnova in dograditev OŠ Dragatuš, odvajanje in čiščenje odpadnih vod iz porečja Kolpe, izgradnja gozdne ceste Cirk – Banova rupa, dokončanje vodovodov v občini, gradnja nove stavbe

vtca v Črnomlju, sanacija stavbe bivšega DD) in druga prejeta sredstva za tekočo porabo, ki obsegajo planirana sredstva za sofinanciranje skupnega organa MIR, sredstva za ureditev infrastrukture zaradi varovanja meje, sredstva za stroške oskrbe in integracije migrantov, sredstva za sofinanciranje uresničevanja pravic stalno naseljene romske skupnosti (skladno z uveljavitvijo ZFRO) in druga prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo. V ta sklop prihodkov se uvrščajo tudi prejeta sredstva iz občinskih proračunov, katerih višina je ocenjena na 170.692 EUR, obsegajo pa prejeta sredstva s strani občin Metlika in Semič za sofinanciranje skupnega organa MIR in za sofinanciranje projektov, ki so skupni vsem trem občinam in se nanašajo na ureditev poti, postavitev dvigala in druge ureditve prostorov v OŠ Milke Šobar-Nataše in sofinanciranje stroškov sanacije stavbe bivšega dijaškega doma. Kategorija prihodkov 741 – Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna EU je za leto 2022 izkazana v višini 2.209.923 EUR in sicer se planirajo pridobiti sredstva iz sredstev proračuna EU za izvajanje kmetijske in ribiške politike za izgradnjo gozdne ceste Cirknik – Banova rupa in izvedbo projektov Leader in CLLD, sredstva iz strukturnih skladov v višini 492.745 EUR za projekt Skupaj za varni jutri, Regionalno kolesarsko povezavo Črnomelj – Kanižarica, Ureditev ekonomsko poslovne infrastrukture v PC TRIS Kanižarica – 3.del in Kolesarsko verigo na podeželju in sredstva za kohezijsko politiko v višini 1.636.927 EUR za projekt Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v porečju Kolpe in Regionalno kolesarsko povezavo Črnomelj – Kanižarica.

Vsi planirani projekti, predvidena finančna konstrukcija in terminska izvedba so podrobneje razvidni in Načrtov razvojnih programov za obdobje 2022-2025 in obrazložitve.

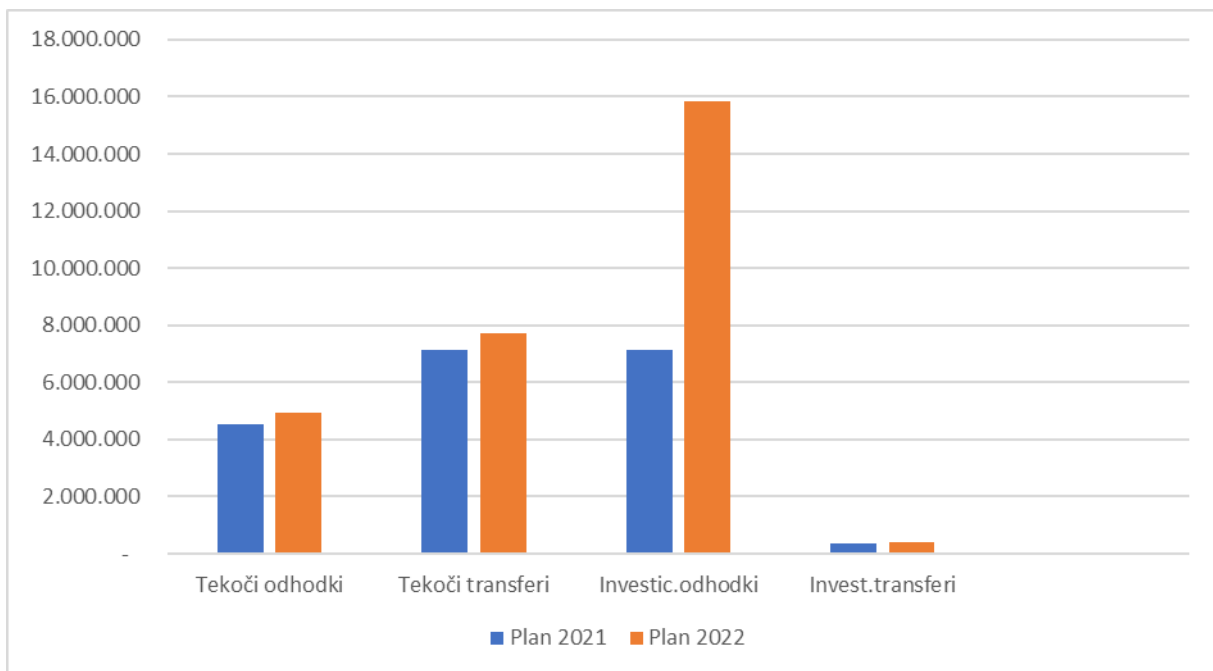
ODHODKI

Odhodki in drugi izdatki so izkazani v bilanci odhodkov, obsegajo pa tekoče odhodke, tekoče transfere, investicijske odhodke in investicijske transfere.

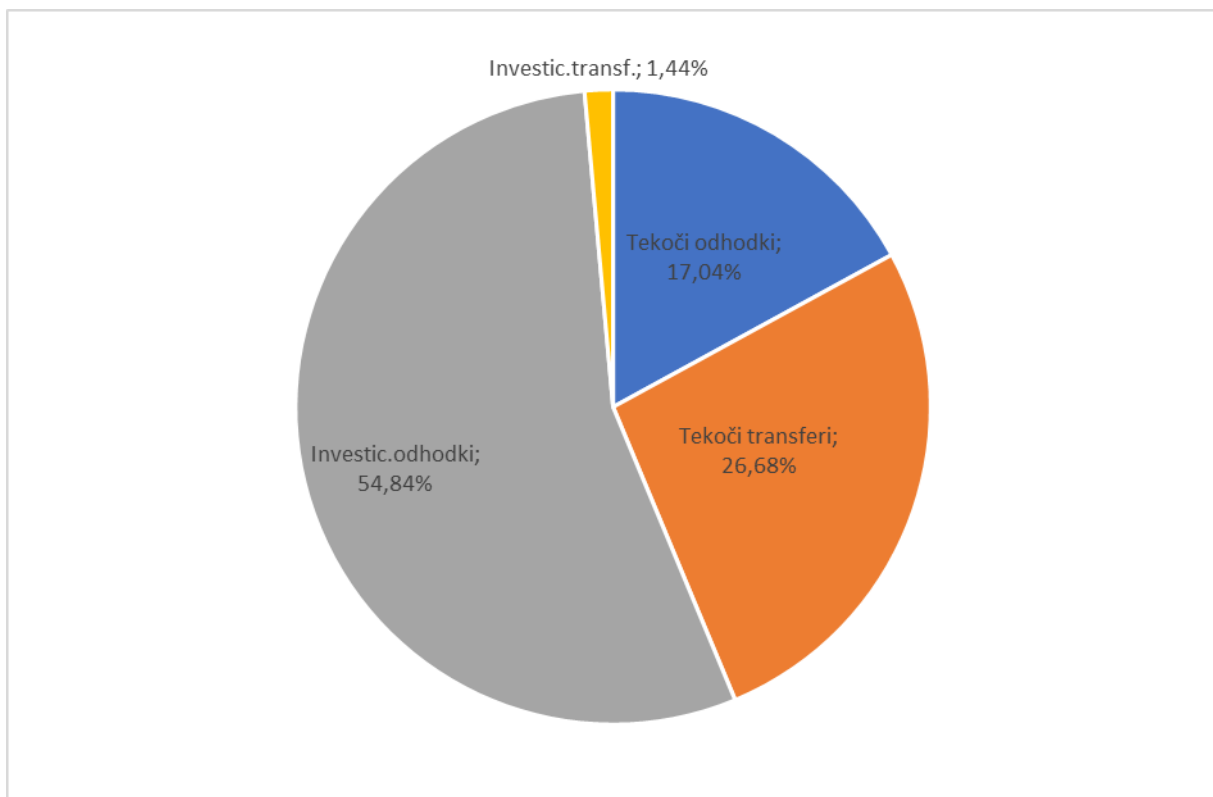
Planirani odhodki so prikazani z ekonomskega in vsebinskega vidika in sicer po namenu, po uporabniku in po programski klasifikaciji. Razvrščeni so v skupine, podskupine in konte.

Ocenjena skupna višina odhodkov v bilanci prihodkov in odhodkov za leto 2022 znaša 28.915.508 EUR in je predvidena glede na ocenjeno realizacijo leta 2021 in planirane izdatke v letu 2022. V primerjavi s sprejetim planom za leto 2021 so predlagani odhodki za leto 2022 višji, predvsem iz naslova višjih investicijskih odhodkov, saj je v letu 2022 predvideno dokončanje izgradnje nove stavbe vrtca v Črnomlju, sanacija stavbe bivšega dijaškega doma, obnova in dograditev OŠ Dragatuš, izgradnja kanalizacije, obnova infrastrukture v TRIS Kanižarica in druge investicije, ki so razvidne po posameznih postavkah. Pri planiranju tekočih odhodkov in tekočih transferov smo izhajali iz realizacije za leto 2021, upoštevali pa smo tudi priporočila in temeljna ekonomska izhodišča, ki smo jih prejeli s strani Ministrstva za finance in se nanašajo na planiranje stroškov dela in materialne stroške. Ravno tako smo pri planiranju upoštevali oceno višine sredstev, ki so potrebna za nemoteno izvajanje in financiranje z zakonom določenih nalog in zagotavljanje sredstev proračunskim uporabnikom.

Graf 3: Odhodki po posameznih kategorijah

Graf 4: Delež odhodkov v %

TEKOČI ODHODKI – 4.927.967 EUR

V strukturi vseh odhodkov proračuna ta kategorija predstavlja 17,04%. Tekoči odhodki zajemajo tekoča plačila, nastala zaradi stroškov dela (plač in drugih izdatkov zaposlenim ter prispevkov delodajalcev za socialno varnost), stroškov materiala in drugih izdatkov za blago in storitve, ki so potrebni za delo neposrednih proračunskih uporabnikov. Zajemajo tudi plačila domačih obresti in sredstva rezerv.

Višina sredstev za plače in druge izdatke zaposlenim (občinska uprava in MIR) je planirana v skladu z veljavno zakonodajo in kadrovskim načrtom, ki je v prilogi. V tej skupini odhodkov so predvidena še sredstva za regres za letni dopust, povračila in nadomestila (regres za prehrano, prevoz na delo) in druge izdatke zaposlenim (jubilejne nagrade in odpravnine). Višina sredstev za prispevke delodajalca za socialno varnost je planirana na osnovi enakih prispevnih stopenj, glede na višino bruto plač. Ravno tako so tu zajeta tudi sredstva za plačilo premij za kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje za javne uslužbenke. Največji delež v kategoriji tekočih odhodkov predstavljajo izdatki za blago in storitve v predlagani skupni višini 3.488.434 EUR, kamor so vključeni odhodki za pisarniški material, stroški komunalnih storitev, stroški porabljene energije, prevozní stroški, izdatki za službena potovanja, tekoče vzdrževanje, najemnine in druge operativne odhodke. Ti odhodki predstavljajo največji delež v strukturi tekočih odhodkov in sicer so to predvsem izdatki za tekoča vzdrževanja s področja komunalne dejavnosti, prostorskega planiranja in prometa.

Plačila domačih obresti predstavljajo obresti od najetih dolgoročnih kreditov in so v predlogu proračuna za leto 2022 planirani v višini 37.350 EUR.

Sredstva rezerv se delijo na splošno proračunsko rezervacijo in proračunsko rezervo in so predlagana v skupni višini 130.000 EUR.

TEKOČI TRANSFERI – 7.714.399 EUR

Kategorija tekočih transferov predstavlja 26,68% skupnih odhodkov. V to skupino sodijo vsa nepovratna plačila, za katera plačnik od prejemnika sredstev v povračilo ne pridobi nikakršnega materiala ali drugega blaga. Po ekonomski klasifikaciji se v to skupino uvrščajo subvencije, transferi posameznikom in gospodinjstvom, transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam in drugi tekoči domači transferi. Največji del tovrstnih odhodkov predstavljajo transferi in subvencije izvajalcem javnih služb s področja družbenih dejavnosti in gospodarskih javnih služb.

Sredstva subvencij privatnim podjetjem in zasebnikom so predvidena v višini 421.226 EUR, predvsem s področja kmetijstva in gospodarstva.

Transferi posameznikom in gospodinjstvom, ki so planirani v višini 3.310.000 EUR, predstavljajo sredstva za doplačila oskrbnih stroškov, doplačila do ekonomske cene vrtcev, sofinanciranje prevoza šolskih otrok in denarne spodbude šolajočim.

Višina sredstev za transfere neprofitnim organizacijam in ustanovam je predlagana v višini 1.171.300 EUR, vključena pa so sredstva za delovanje društev in organizacij s področja požarnega varstva, kmetijstva, turizma, kulture, športa, socialnega varstva in za financiranje političnih strank.

Drugi tekoči domači transferi so predlagani v višini 2.811.873 EUR, vključujejo pa tekoče transfere občinam, tekoče transfere v javne zavode in tekoča izplačila drugim javnim službam, ki niso proračunski uporabniki.

INVESTICIJSKI ODHODKI – 15.858.012 EUR

Ocenjena višina investicijskih odhodkov v predlogu proračuna za leto 2022 predstavlja 54,84% vseh odhodkov proračuna. Predlagana sredstva so namenjena nakupu stavb, opreme, novogradnjam, rekonstrukcijam in obnovam, investicijskemu vzdrževanju, nakupu zemljišč, stroškom projektne dokumentacije, nadzora in investicijskega inženiringa. Ti odhodki pomenijo naložbe v povečanje in ohranjanje realnega premoženja občine.

INVESTICIJSKI TRANSFERI – 415.130 EUR

Investicijski transferi predstavljajo nepovratna sredstva in so namenjena plačilu investicijskih odhodkov prejemnikov sredstev, to je za njihov nakup ali gradnjo osnovnih sredstev, nabavo opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev, za investicijsko vzdrževanje, obnove in drugo. Ločeni so v dve skupini in sicer investicijske transfere pravnim in fizičnim osebam, ki niso proračunski uporabniki in tistim, ki so proračunski uporabniki (posredni in neposredni uporabniki proračuna). Višina predlaganih sredstev te kategorije kar predstavlja 1,44% vseh odhodkov.

B. RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

V skladu s kontnim načrtom in usmeritvami se v tem računu izkazujejo vsa prejeta sredstva od vrnjenih posojil od prodaje kapitalskih vlog in vsa porabljena sredstva danih posojil ter porabljena sredstva za nakup kapitalskih naložb.

V predlogu proračuna za leto 2022 v bilanci B ni predvideva izdatkov.

C. RAČUN FINANCIRANJA

V računu financiranja se izkazuje zadolževanje in odplačilo dolgov. V predlogu proračuna za leto 2022 je predvideno dolgoročno zadolževanje pri poslovnih bankah v višini 4.300.000 EUR. Skladno z 2. odstavkom 10.b člena ZFO-1 se lahko občina v tekočem letu zadolži, če odplačilo obveznosti iz naslova posojil (glavnica in obresti), finančnih najemov in blagovnih kreditov ter potencialnih obveznosti iz naslova izdanih poroštev za izpolnitev obveznosti posrednim proračunskih uporabnikov in javnih podjetij, katerih ustanoviteljica je občina, v posameznem letu odplačila ne preseže 10% realiziranih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov v letu pred letom zadolževanja, zmanjšanih za prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz proračuna EU. V skladu z uveljavitvijo ZFRO in spremembo Zakona o financiranju občin več ni predvideno zadolževanje pri državnem proračunu, saj so iz zakona črtani členi, ki se nanašajo na sofinanciranje investicij po 23.členu. V okviru skupine kontov 55 so planirana sredstva za odplačilo anuitet od najetih dolgoročnih kreditov v višini 1.016.163 EUR in sicer poslovnim bankam v višini 852.248 EUR in odplačilo anuitet od dolgoročnih kreditov pri državnem proračunu v višini 163.915 EUR.

Tabela 2: Odplačilo kreditov v letu 2022

Kreditodajalec	Namen zadolžitve	Leto zadol.	Višina glavn.2022
BKS Banka d.d.	Invest.v proračunu	2018	75.000
BKS Banka d.d.	Upravl.jz občinskim dolgom	2017	303.914
Intesa Sanpaolo banka d.d.	Invest.v proračunu	2019	100.000
Intesa Sanpaolo banka d.d.	Invest.v proračunu	2020	200.000
DBS d.d.	Invest.v proračunu	2021	173.334
RS MGRT	Dograditev OŠ Dragatuš	2020	19.007
RS MGRT	Obnova ulice Na pristavah	2020	5.796

RS MGRT	Rek.ulice Mirana Jarca	2018	4.848
RS MGRT	Invest.vzdrž.LC v občini	2018	34.364
RS MGRT	Rekonstr.Kidričeve ulice	2017	57.815
RS MGRT	Izgr.sekundarnih vodovodov	2016	21.663
RS MGRT	Izg.kanalizacije Griblje	2016	20.422

- Krediti, najeti pri RS MGRT predstavljajo povratna sredstva za sofinanciranje investicij po 23.členu ZFO-1 in se ne štejejo v izračun dovoljenega obsega zadolževanja, ravno tako se za te kredite ne plačuje obresti.

Bilanca prihodkov in odhodkov proračuna (bilanca A) izkazuje proračunski primanjkljaj v višini 6.235.756 EUR, bilanca C pa izkazuje neto zadolževanje v višini 3.283.837 EUR in stanje sredstev na računih konec leta v višini 2.951.919 EUR, ki predstavljajo del splošnega sklada za drugo. Stanje na računih konec leta predstavlja neporabljena sredstva, zaradi najetega dolgoročnega kredita v letu 2021 in manjšega obsega izvajanja planiranih investicij. Sredstva bodo namenjena za plačilo stroškov izvedenih del za investicije, ki se bodo izvajale v letu 2022 in poravnavo obveznosti za že izvedena dela konec leta 2021, katerih zapadlost je v začetku leta 2022.

Splošni del proračuna predstavlja izdatke po ekonomski klasifikaciji, kar pomeni, da so odhodki istih kategorij združeni z vseh področij. Natančno porabo sredstev opredeljuje posebni del proračuna.